

RAHANDUSMINISTEERIUMI SEISUKOHAD RIIGI OSALEMISE EESMÄRKIDE TÄITMISE JA OSALUSE VALITSEMISE KOHTA 2023. AASTAL

Tallinn
2024

Sissejuhatus

Riigivaraseaduse § 98 lõigetest 2 ja 3 tulenevat esitame seisukoha riigi osalemise eesmärkide täitmise ja riigi osaluse valitsemise kohta Rahandusministeeriumi valitsetavates äriühingutes ja riigi asutatud sihtasutustele seatud eesmärkide saavutamise ja asutajaõiguste teostamise kohta.

Aruanne käsitleb perioodi 2023. aasta algusest kuni 30. aprillini 2024.

Rahandusministeeriumi valitsemisel on neli jätkuvalt tegutsevat äriühingut. Eesti Energia AS, Riigi Kinnisvara Aktsiaselts ja Aktsiaselts Eesti Loto on 100%-liselt riigi omandis, AS-ist Levira kuulub riigile 51% suurune otsustusõigusega osalus. Lisaks kuulub Eesti Vabariigile ja on Rahandusministeeriumi valitseda 50% suurune osalus GOLDBALT OÜ-s, mis mõisteti kohtuotsusega riigi omandisse, kuid ühing ei tegutse¹.

Äriühing	Aktsiate, osade, osakute arv (tk)	Nimiväärtus	Riigi osalus
1. Eesti Energia AS	746 645 750	1 EUR	100%
2. Riigi Kinnisvara Aktsiaselts	2 704 022	100 EUR	100%
3. Aktsiaselts Eesti Loto	10 226	100 EUR	100%
4. AS Levira	76 500	nimiväärtuseta	51%
5. GOLDBALT OÜ	1	1 250 EUR	50%

Tabel 1. Rahandusministeeriumi valitsetavad osalused 30. aprill 2024. aasta seisuga

Asutajaõigusi teostas Rahandusministeerium aruandeaastal kuni 6. juulini Pokumaa Sihtasutuses, kus asutajaõiguste teostamisel esindas riiki varem riigihalduse minister ning alates 6.07.2023 a Regionaal- ja Põllumajandusministeerium².

Liikmeõigusi ei teosta Rahandusministeerium üheski mittetulundusühingus.

¹ Riigivaraseaduse muudatuste jõustumisega 1. jaanuaril 2022. a avaridusid võimalused Vabariigi Valitsuse volitusega omandatud ühingutega toimingute (nt lõpetamine) tegemiseks ilma Vabariigi Valitsuse nõusoleku vajaduseta. Rahandusministeerium püüab 2023. a jooksul neid võimalusi kasutades nimetatud osalusest vabaneda.

² Lähtuvalt Vabariigi Valitsuse 6.07.2023 korraldusest nr 185: <https://www.riigiteataja.ee/akt/308072023001>

Sisukord

Sissejuhatus	2
Sisukord.....	3
1. Seisukohad riigi osalemise eesmärkide täitmise ja riigi osaluse valitsemise kohta	4
1.1. Eesti Energia AS.....	4
1.2. Riigi Kinnisvara Aktsiaselts	6
1.3. Aktsiaselts Eesti Loto	8
1.4. AS Levira.....	9

1. Seisukohad riigi osalemise eesmärkide täitmise ja riigi osaluse valitsemise kohta

1.1. Eesti Energia AS

 Eesti Energia			
Varad, mEUR	4 822,9	↓	- 683,3; - 12%
Käive, mEUR	1 905,5	↓	- 312,7; - 14%
Kasum, mEUR	-422,1	↓	- 637,8; - 296%
Dividendid, mEUR	81,5	↑	+ 25,7; + 46%
Töötajaid, in	5 268	↑	+ 435; + 9%
Netovara % ¹	43%	↓	- 13,9 pp
ROE ²	-20,8%	↓	- 29,2 pp

Eesti Energia AS (edaspidi ka *EE*) on 100% riigi omanduses olev energiakontsern, mille aktsionäriõigusi teostab rahandusminister ning mis ise või läbi oma tütarettevõtjate tegeleb nii elektri kui ka soojuse tootmise, müügi ja tarbijateni viimisega. EE müüb oma klientidele elektrit, võrguteenust (sh elektri- ja sidevõrk), vedelkütuseid, maagaasi ja muid nendega seotud tooteid ja teenuseid.

1 Netovara % ehk omakapitali osakaal = omakapital / varad

kokku;

2 ROE – Return on Equity e. omakapitali tootlus; ROE = puhaskasum / keskmine omakapital.

1.1.1. Hinnang omaniku ootuste täitmisele ja majandustulemustele

Võttes aluseks ühingu üldkoosoleku poolt heaks kiidetud ja aruandeaastal kehtinud omaniku ootuste dokumendi³, saab öelda, et strateegilisi eesmärke on EE täitnud rahuldavalt. Ettevõtte on hoolitsenud nõutava tootmisvõimsuste kogumahu ja ka mitmekesisuse eest. Põlevkivi väärimise valdkonnas liiguti mõnevõrra ootustele vastupidises suunas, sest suurenes põlevkivi kasutus elektri tootmisel otsepõletuse meetodil ja vähenes suurema lisandväärtusega toodete osakaal. Sellise muutuse tingis erakorraline aasta, kus elektri hind oli keskmisest oluliselt kõrgem. Peamine tagasimineku strateegiliste eesmärkide saavutamises toimus võrguteenuse kvaliteedis, kus rikkelisus (SAIDI) ja võrgukaod suurenesid. Keskkonnamõju vähendamiseks on arendatud alternatiivsete kütuste (ehitus- ja rehviäätmised) ning kaevandus- ja põlemisjäätmete taaskasutuse võimalusi ning olemasolevate katelde efektiivsuse suurendamist. Kahjuks ei ole planeeritud mahus käivitunud vanarehvide kasutamine toormena õlitootmises.

2022. aasta koondaruandes⁴ seati omakapitali hinnaks 2023. aastal 6,2%. EE omakapitali tegelik tootlus 2023. aastal oli tugevalt negatiivne seoses põhivarade väärtuse langusega. Jättes erakorralise allahindluse arvesse võtmata oli omakapitali tootlus 10,6% (kui võtta aluseks normaliseeritud puhaskasum, mis ei võta arvesse pikaajaliste elektrimüügilepingute ümberhindluse kasumeid-kahjumeid). Seega ületas allahindluste eelne tootlus omakapitali hinda. Finantseesmärkide täitmist kokku hindab osaluse valitseja rahuldavaks.

Kokkuvõttes hindab osaluse valitseja Eesti Energia AS-i 2023. aasta tulemusi rahuldavateks.

1.1.2. Seisukoht osaluse säilitamise vajaduse kohta

Rahandusministeerium on osaluse säilitamise vajalikkust hinnanud 2022. a ning vastavalt riigivaraseaduse § 98 lõikele 2 hinnatakse osaluse säilitamise vajalikkust uuesti mitte hiljem kui 2025. a. 2022. a hinnangu järgi on osaluse säilitamine vajalik Eesti Energia Aktsiaseltsis ka järgmistel perioodidel. Riigi osaluse eesmärk on jätkuvalt omanikule tulu teenimine koos avalikust huvist kantud eesmärkidega. Energiamajandus on Eesti heaolu üks olulisi tagajaid, panustades turupõhise energiavarustuse ja -hinnaga Eesti majanduskeskkonna konkurentsivõime ning keskkonnaseisundi parandamisse. Riik omab osalust Eesti Energia AS-is, et tagada omanikutulu genereeriv ja majanduse jätkusuutlikkust toetav energiavarustus kooskõlas Euroopa Liidu pikaajaliste energia- ja kliimapoliitika eesmärkidega.

³ Omanikuootused: <https://fin.ee/media/7261/download>

⁴ Riigi osalusega äriühingute ja sihtasutuste koondaruanne 2021. aasta kohta (<https://fin.ee/media/8283/download>, lk 26)

Samas on riik seisukohal, et EE ei pea säilitama kõikides oma tegevustes 100% omandit. 2021. a erastati osa EE gruppi kuuluvast tütarettevõtjast Enefit Green AS-ist ning aktsiad noteeriti Tallinna Börsil. 15.02.2024 toimunud kabinetinõupidamisel otsustas Vabariigi Valitsus seada EE kontserni omaniku ootustesse lisaklauslid, mis suunaksid osaliselt erastama Enefit OÜ-d ja vähendama EE osalust Enefit Green AS-is. Aruande koostamise ajaks ei ole antud ootuseid EE kontsernile veel seatud.

1.1.3. Läbiviidud erikontrollid

Erikontrolle äriseadustiku mõttes läbi ei viidud. 9.04.2024 võttis ainuaktsionär vastu otsuse juhtimisotsuste alase erikontrolli algatamise kohta eesmärgiga hinnata ettevõtte siseauditite käigus tuvastatud puuduste (sh eelkõige riskimaandamis-/tuletistehinguid, keskkonnanõuete järgimist ja jaotusvõrgu töökindluse tagamist käsitlevate sisekordade puudulikkus ja/või nende mittetäitmine) ennetamiseks ja kõrvaldamiseks parendustegevuste planeerimisel ja rakendamisel juhtkonna tegevuste ja otsuste vastavust korraliku ettevõtja hoolsusele 01.01.2020 – 31.12.2023 a. Aruande koostamise ajal on erikontrolli hange välja kuulutatud, kuid pakkumuste hindamine ei ole lõpule viidud ning erikontrolli teostamise lepingut ei ole allkirjastatud.

1.2. Riigi Kinnisvara Aktsiaselts

 Riigi Kinnisvara			
Varad, mEUR	695,9	↑	+ 37,8; + 6%
Käive, mEUR	158,5	↑	+ 2,6; + 2%
Kasum, mEUR	34,3	↑	+ 2,2; + 7%
Dividendid, mEUR	32,1	↓	- 2,7; - 8%
Töötajaid, in	245	↑	+ 31; + 15%
Netovara % ¹	67%	↓	- 3,4 pp
ROE ²	7,9%	↑	+ 0,5 pp

¹ Netovara % ehk omakapitali osakaal = omakapital / varad kokku;

² ROE – Return on Equity e. omakapitali tootlus; ROE = puhaskasum / keskmine omakapital.

Riigi Kinnisvara Aktsiaselts (edaspidi RKAS) on 2001. aastal riigi kinnisvara senisest tõhusamaks haldamiseks loodud Eesti Vabariigile kuuluv 270,4 miljoni euro suuruse aktsiakapitaliga⁵ kinnisvara arenduse ja haldusega tegelev äriühing, mille aktsiaid valitseb Rahandusministeerium ja aktsionäriõigusi teostab rahandusminister (kuni 19.04.2023 riigihalduse minister). RKAS-i põhikirjaliseks eesmärgiks on riigile kinnisvara-teenuste osutamine ja riigi nõustamine kinnisvaraga seotud küsimustes.

1.2.1. Muutused osaluses (01.01.2023-30.04.2024)

Vabariigi Valitsuse 26. märtsi 2009. a ja 18. veebruari 2010. a kabinetinõupidamiste otsuste alusel annavad riigivara valitsejad nende valitsemisel olevad mittevajalikud, üld- ja eriotstarbelised hoonestatud kinnisasjad mitterahalise sissemaksena üle RKAS-ile. 2023. aastal anti emiteeritud aktsiate eest mitterahaliste sissemaksetena üle kinnistuid või 9,8 mln euro väärtuses. Varasemate aastate otsuste tühistamisena tagastati riigile kaks kinnistut 1474 euro väärtuses.

Riigi kinnisvarastrateegia ja selle täitmise seonduvad materjalid on Rahandusministeeriumi kodulehel⁶.

Jrk nr	Vabariigi Valitsuse korraldus või riigivara valitseja otsus		Ainuaktsionäri otsus	Aktsiakapitali muutus, €	Äriregistri kanne	Üleantava riigivara valitseja	Tehingu väärtus, €	Sisu (üleantav riigivara)
	Nr	Kuupäev						
1	71	23.02.2023	02.03.2023	410 000	14.04.2023	Siseministeerium	410 000	1 kinnistu üle andmine
2	199	03.08.2023	10.08.2023	434 300	14.11.2023	Haridus- ja Teadusministeerium	434 360	4 kinnistu üle andmine
3	267	27.10.2023	03.11.2023	57 200	07.02.2024	Siseministeerium	57 280	2 varem üle antud kinnistu asendamine
4	284	30.11.2023	12.12.2023	1 990 000	07.02.2024	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	1 990 000	1 kinnistu üle andmine
5	292	30.11.2023	12.12.2023	6 939 000	07.02.2024	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	6 939 000	1 kinnistu üle andmine

Tabel 2. Ülevaade aruandeperioodil tehtud otsustest RKAS-i aktsiakapitali osas

1.2.2. Hinnang omaniku ootuste täitmisele ja majandustulemustele

Valdava enamuse omaniku ootustes määratletud strateegilistest eesmärkidest on RKAS saavutanud. Klientide rahulolu suurendamiseks on tehtud pingutusi ning kliendikogemust väljendav soovitusindeks ületab seatud eesmärgi. Juhtimiskavade koostamise tegevused 2023. aastal on teostatud vastavalt kokkulepitud ajakavale ja kokkulepitud mahus ning välja on töötatud investeeringute lähteülesannete koostamise protsess. RKAS on kinnisvaravaldkonna parimate praktikate looja ja levitaja avalikus sektoris ning asjatundlik partner tarnijatele. Tähelepanu on pööratud hoonete energiatarbimise vähendamisele, ka tarnijasuhete soovitusindeks ületab seatud eesmärgi. Vaatamata investeeringute eelarve täitmisele jäi hoonete energiatõhususe suurendamise eesmärk 2023. aastal täitmata.

⁵ seisuga 30.04.2024

⁶ <https://fin.ee/riigihanked-riigiabi-osalused-kinnisvara/riigi-kinnisvara>

Valdav osa omaniku ootustes määratletud finantseesmärkidest on saavutatud. Osaluste valitsemise koondaruandes on Rahandusministeerium hinnanud RKAS-i omakapitali hinnaks 2023. aastal 5,5%, RKAS saavutas 2023. aastal **omakapitali tegelikuks tootluseks 7,9%**.

Ainuaktsionäri 16.11.2022 otsusega seati RKAS-ile eesmärk, et äriühingu mõju valitsussektori eelarvepositsioonile ei oleks 2023. aastal negatiivsem kui -32,1 miljonit eurot. Ainuaktsionäri 17.10.2023 otsusega muudeti see -29,6 mln eurole. Tegelikuks tasemeks kujunes finantsplaani põhjal -31,6 mln eurot ja RKAS-i juhatuse andmetel -28,0 mln eurot (erinevuse põhjuseks on mitterahaliste tehingute mõju, millega finantsplaani valem ei arvesta).

Kinnisvarainvesteeringute kavandatud maht oli 2023. aastal 69,9 mln eurot, Keskkonnamaja mõju elimineerimise järel jäi investeeringute mahuks 58,7 mln eurot. Sellest realiseeriti 58,1 mln eurot ehk tulemus jäi lubatud hälbe piiresse ja seega eesmärk täideti.

Ainuaktsionäri 30.12.2022 otsusega seati RKAS-ile eesmärk, et äriühingu netovõlakkoormus ei ületaks 2023. aasta lõpu seisuga 85% põhitegevuse tuludest. Ainuaktsionäri 17.10.2023 otsusega seati uueks eesmärgiks, et äriühingu netovõlakkoormus ei ületaks 2023. aasta lõpu seisuga 70% põhitegevuse tuludest. Tegelikuks tasemeks kujunes 72,2%, mis prognoositust madalamate põhitegevuse tulude tõttu veidi ületab seatud piirmäära, kuid sisuliselt sai võlakohustuste mahu piiramise eesmärk täidetud.

Riigi eesmärgiks on teenida ka stabiilset omanikutulu ning RKAS-i ootuspäraseks dividendiks on 50-100% puhaskasumist, võttes arvesse ettevõtte kapitalistruktuuri ja investeerimisvajadust. RKAS maksis kapitalistruktuuri optimeerimise eesmärgil 2023. aastal riigile omanikutulu mahus 32,1 mln eurot ehk 100% eelmise majandusaasta puhaskasumist, mis vähendas ka omakapitali osakaalu (70,2% → 66,8%). Seega liikus kapitali struktuur hinnangulise optimumi suunas, kuid eesmärgiks seatud omakapitali optimaalse osakaaluni 55-60% on veel mõned sammud minna. Dividendimaksed on kavandatud jätkuma ka järgmistel aastatel.

Ülaltoodust lähtuvalt hindab Rahandusministeerium RKAS-i 2023. aasta tegevus- ja majandustulemusi **heaks**.

1.2.3. Seisukoht osaluse säilitamise vajaduse kohta

Rahandusministeerium on osaluse säilitamise vajalikkust hinnanud 2022. a ning vastavalt riigivaraseaduse § 98 lõikele 2 hinnatakse osaluse säilitamise vajalikkust uuesti mitte hiljem kui 2025. a. Rahandusministeerium pidas 2022. a otstarbekaks **riigi osaluse säilitamist RKAS-is**, et jätkata riigi kinnisvara tsentraliseeritud haldamist kinnisvara kompetentsikeskuse kaudu. Sellega tagab riik oma ülesannete täitmiseks vajaliku kinnisvarakeskkonna heaperemeheliku ja efektiivse valitsemise ja haldamise. Seega omab Eesti Vabariik osalust RKAS-is tagamaks riigiasutustele kvaliteetne kinnisvarakeskkond kuluefektiivselt. Riik omab osalust RKAS-is valdavalt avalikust huvist lähtuvate teenuste osutamiseks.

Lisaks on vastavalt Vabariigi Valitsuse 31. augustil ja 21. septembril 2023. a toimunud valitsuskabineti nõupidamistel tehtud otsustele ainuaktsionär andnud RKAS-ile ülesande kasutada investeeringute tegemisel valitsussektori eelarvet tasakaalustavaid või parandavaid meetmeid, muuhulgas täiendavaid riigile mittevajalike varade müüke. Seoses mittevajaliku vara võõrandamise eesmärgi seadmisega ei ole hetkel otstarbekas üldotstarbelise kinnisvara baasil eraldi tütarettevõtja moodustamine eesmärgiga seda erastada.

1.2.4. Läbiviidud erikontrollid

Erikontrolle äriseadustiku mõttes läbi ei viidud.

1.3. Aktsiaselts Eesti Loto

			
Varad, mEUR	23,3	↓	-2,0; -8%
Käive, mEUR	88,1	↑	+1,5; +2%
Kasum, mEUR	12,4	↓	-1,9; -13%
Dividendid, mEUR	14,3	↑	+0,4; +3%
Töötajaid, in	64	↑	+16; +33%
Netovara % ¹	60%	↓	-2,7 pp
ROE ²	85,9%	↓	-7,0 pp

¹ Netovara % ehk omakapitali osakaal = omakapital / varad kokku;

² ROE – Return on Equity e. omakapitali tootlus;

ROE = puhaskasum / keskmine omakapital.

Aktsiaselts Eesti Loto (edaspidi ka *Eesti Loto*), mille aktsionäriõiguste teostajaks on rahandusminister, eesmärgiks on rahvastiku esmase hasartmängunõudluse kaalutletud rahuldamine pehmete ehk madala sõltuvusastmega hasartmängude pakkumise näol. Loteriid võib korraldada aktsiaselts, mille aktsiakapitali suurus on vähemalt 1 000 000 eurot ja mille kõik aktsiad kuuluvad Eesti Vabariigile. Nimetatud aktsiaselts korraldab hasartmänguseaduse §-des 44–46 sätestatud korras mittetulundusühingute ja sihtasutuste loteriisid (hasartmänguseaduse § 9 lg 5). Riikliku loteriimonopolina on Eesti Loto tegevusel ja tootevalikul oluline mõju hasartmänguturule tervikuna, muuhulgas vastutustundliku hasartmängukorralduse praktika kujundamisel.

1.3.1. Hinnang omaniku ootuste täitmisele ja majandustulemustele

Strateegiliste eesmärkide täitmise ehk [vastutustundliku hasartmänguteenuse/loteriide pakkumisega](#) on Eesti Loto 2023. aastal [väga hästi](#) hakkama saanud. 2023. aasta jooksul läbis AS Eesti Loto vaheauditi ISO/IEC 27001:2013 ja WLA SCS (2020) standardite alusel ning tunnistati auditite läbiviija Det Norske Veritas poolt jätkuvalt nimetatud standarditele vastavaks. 2023. aasta algusest võeti vastutustundliku mängimise täiendavate tööriistadena kasutusele kalendrikuu põhine ostu- ja kaotuslimiit ning 8-tunnise ajutise mängupiirangu seadmise võimalus. Seoses ekiirloterii lisandumisega võeti täiendavalt kasutusele kalendrikuu põhine kaotuslimiit ning täiendati ka veebilehel jagatavat mõistliku mängimise informatsiooni.

Mängijate arv vähenes kolmandat aastat järjest – lisaks majanduskeskkonna üldisele negatiivsele foonile mõjutas seda kindalasti ka mängijaportaali vahetus, mis tõi kaasa uuesti registreerimise vajaduse mängijatel ning esines ka tehnilisi probleeme.

Tulud ning panused mängija kohta kasvasid 2023. aastal marginaalselt, kuid samas suurenesid tegevuskulud 3,8% võrra, mistõttu puhaskasum vähenes. [Omakapitali tootlus püsis üle 80%](#) ja hinnang finantseesmärkide täitmisele on [väga hea](#).

Kokkuvõttes saab Eesti Loto tegevust 2023. aastal [väga heaks](#) hinnata.

1.3.2. Seisukoht osaluse säilitamise vajaduse kohta

Riik on seni hoidnud osalust järgmistel kaalutlustel:

- esmase hasartmängunõudluse rahuldamise tagamine sotsiaalselt vastutustundlikul viisil loteriide kui madala sõltuvusastmega hasartmängude pakkumise näol;
- konkurentsi piiramine loteriide korraldamisel, välistamaks hasartmängunõudluse stimuleerimist ja sõltuvusriski kasvu;
- stabiilse omanikutulu teenimine;
- soodustada tasakaalustatud regionaalarengut, värvates töötajaid Eestis eelistatult väljapoole Tallinna.

15.02.2024 kabinetinõupidamisel otsustati analüüsida, kas lotomonopoli on võimalik säilitada ka vähemusosalust (1/3) börsile müües, milliseid õigusakte tuleks selleks muuta ning millised võiksid olla vähemusosaluse erastamisega kaasnevad mõjud. Rahandusminister sai ülesandeks vastav analüüs esitada Vabariigi Valitsusele arutamiseks hiljemalt 30. septembriks 2025.

1.3.3. Läbiviidud erikontrollid

Erikontrolle äriseadustiku mõttes läbi ei viidud.

1.4. AS Levira

AS Levira on telekommunikatsioonifirma, mille aktsionärideks on Eesti Vabariik (riigi aktsionäriõigusi teostab rahandusminister) ja Prantsuse ettevõtte TDF S.A.S, osalustega vastavalt 51%⁷ ja 49%. AS Levira konsolideerimisgrupi koosseisu kuuluvad konsolideeriva üksusena AS Levira ja konsolideeritavate üksustena SA Tallinna Teletorn, Eesti Digitaalinghäälingu OÜ. Kuni 2023. a esimese pooleni kuulus kontserni ka Slovakkias registreeritud Levira Central Europe s.r.o., mis likvideeriti.

levira			
Varad, mEUR	17,1	↓	-0,0; -0%
Käive, mEUR	14,4	↑	+1,4; +11%
Kasum, mEUR	1,2	↑	+0,3; +30%
Dividendid, mEUR	1,5	→	+0,0; +0%
Töötajaid, in	90	→	+0; +0%
Netovara % ¹	82%	↓	-1,9 pp
ROE ²	7,6%	↑	+1,8 pp

1 Netovara % ehk omakapitali osakaal = omakapital / varad kokku;

2 ROE – Return on Equity e. omakapitali tootlus; ROE = puhaskasum / keskmine omakapital.

1.4.1. Hinnang omaniku ootuste täitmisele ja majandustulemustele

Kuigi omaniku ootuste dokumenti ei ole AS-ile Levira kehtestatud, on riik ajalooliselt pidanud oluliseks maapealse tele- ja raadiosignaali edastust (sh vabalevi teleprogrammide maapealne edastus ja katkematu raadiosignaali levi) ja Tallinna teletorni kui ajaloolise ja kultuurilise sümboli säilimist ning eksponeerimist. Mõlemad **ülesanded olid 2023. aastal täidetud**: vabalevi telepilt on üle-eestiliselt kättesaadav ning Tallinna teletorn on olnud külastajatele turismiobjektina avatud, va aegadel, kui seoses COVID-19 pandeemiaga olid turismisektorile seatud riiklikud piirangud ning asutused avalikkusele suletud. Lisaks sellele on Levira riigile oluline partner andmemajutuses ja signaaliedastuses ning koostöös riigiga on välja arendatud kriisiaegse signaali edastamise taristu.

AS-i Levira lõppenud majandusaasta puhaskasumiks kujunes 1,2 milj eurot, aasta varem oli kontserni kasum 0,9 milj eurot. Tänu kasumi kasvule saab tulusele anda **väga hea** hinnangu, omakapitali tootlus oli aruandeaastal 7,6%. Dividende jaotati üldkoosoleku otsusega 1,5 milj euro ulatuses.

Kokkuvõttes võib AS-i Levira tegevust 2023. majandusaastal hinnata **väga heaks**: strateegilised eesmärgid olid väga hästi täidetud ja finantstulemused paranesid samuti väga heale tasemele. Tänu väga konservatiivsele bilansistruktuurile on ühingul suur tugevusvaru, mida vahepealse perioodi kahjumid ei ole märkimisväärselt nõrgestanud.

1.4.2. Seisukoht osaluse säilitamise vajaduse kohta

22.12.2022 otsustas Vabariigi Valitsus anda Rahandusministeeriumile korralduse lõpetada tegevused AS-i Levira võõrandamise ettevalmistamiseks. Otsus tugines Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni ettepanekul, mis võttis arvesse AS-i Levira strateegilist olulisust Eesti julgeoleku struktuuris. Vastavalt riigivaraseaduse § 98 lõikele 2 hinnatakse osaluse säilitamise vajalikkust uuesti mitte hiljem kui 2025. a.

1.4.3. Läbiviidud erikontrollid

Erikontrollle äriseadustiku mõttes läbi ei viidud.

⁷ Riigil ei ole otsustusõigust, sest põhikirja kohaselt on üldkoosoleku otsus vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt kaks kolmandikku (2/3) üldkoosolekul esindatud häälest.